

Reactie op: Een nieuwe kijk op de betalingsbalans

In ESB van 23 februari jl. verscheen een artikel van Wim Boonstra waarin hij betoogt dat een beter inzicht in de ontwikkeling van de nationale vermogenspositie met het buitenland verkregen wordt door vermogensmutaties te integreren in de betalingsbalans. Op deze wijze worden waardeveranderingen in buitenlandse activa en passiva die niet gepaard gaan met grensoverschrijdende transacties, zichtbaar gemaakt. Het saldo van de lopende rekening, traditioneel de meest gebruikte indicator van de ontwikkeling van het externe vermogen, is vanwege de grootte van de posities voor steeds meer landen van ondergeschikt belang.

De Nederlandsche Bank (DNB), wettelijk verantwoordelijk voor de samenstelling van zowel de betalingsbalans als het externe vermogen, vindt het voorstel van Boonstra interessant en staat ook positief tegenover de door hem genoemde argumenten. Toch kan zijn voorstel niet in de standaardopstelling van de betalingsbalans worden overgenomen, omdat hieraan formele richtlijnen van diverse internationale instellingen zoals het Internationaal Monetair Fonds (IMF), de Europese Centrale Bank (ECB) en Eurostat ten grondslag liggen. Deze richtlijnen waarborgen dat verschillende landen hun betalingsbalansen volgens uniforme principes samenstellen, waardoor deze onderling vergelijkbaar zijn en ook aansluiten bij de Nationale rekeningen (de rekening transacties met het buitenland). Wij beschouwen de door Boonstra voorgestelde betalingsbalans als een bijzondere opstelling die tegemoet komt aan een specifieke analytische behoefte. Het gaat hier om een herordening van gegevens die in standaardtabel-

len wordt aangeboden of een aanvulling met additionele gegevens. Een dergelijk onderscheid tussen een standaardopstelling en een analytische opstelling is bijvoorbeeld ook te vinden in het IMF Balance of Payments Statistics Yearbook. In het IMF Balance of Payments Manual 5th edition wordt een standaardtabel voor het externe vermogen gepresenteerd, waarin additionele verklaringen voor veranderingen van de activa- en passivapositie worden gegeven. Deze tabel voorziet in een volledige reconciliatie tussen betalingsbalans en externe vermogenspositie. DNB kan de componenten voor deze tabel berekenen en publiceren. De rapportages die DNB ontvangt voor de opstelling van de betalingsbalans bevatten namelijk een volledige reconciliatie van standen (externe vermogenspositie) en stromen (betalingsbalans); het verschil bestaat uit de vermogensmutaties, die verder worden onderscheiden naar wisselkoersveranderingen, prijsmutaties (zoals koerswinsten bij effecten) en de zogenaamde overige mutaties (zoals afschrijvingen van goodwill). De presentatie zou er dan uit kunnen zien als in de tabel hieronder. Een verdere uitsplitsing van directe investeringen en overig financieel verkeer is mogelijk. Wij kunnen Boonstra's specifieke voorstel voor een andere betalingsbalansopstelling niet overnemen. Maar wij nemen graag de handschoen op om alle door hem gezochte informatie voor het publiek beschikbaar te stellen. Een eerste mogelijkheid voor publicatie van deze tabel met cijfers voor 2006 is op de statistiekenwebsite van DNB (www.statistics.dnb.nl) in oktober 2007. De nieuwe tabel zal dan ook in het Statistisch Bulletin van december verschijnen.

**OLGA AARSMAN EN
HENK LUB**

Beleidsmedewerker en
senior beleidsmedewerker
van De Nederlandsche Bank

tabel 1

Reconciliatie van extern vermogen en betalingsbalans in 2005 in miljarden euro's

	Stand begin 2005	Verandering in de positie				Stand eind 2005
		Financiële stromen (betalingsbalans)	Wisselkoers veranderingen	Prijsverande- ringen	Overige mutaties	
ACTIVA						
Directe investeringen	412	115	16	-19	10	534
Effectenverkeer	779	65	33	56	-6	933
Aandelen	325	9	24	47	-3	407
Schuld papier	454	56	8	10	-3	527
Financiële derivaten	63	-121	-16	136	-3	60
Overig financieel verkeer	470	39	24	0	-2	531
Officiële reserves	16	-1	3	0	0	18
Totaal activa inclusief officiële reserves	1.741	97	60	174	-2	2.075
PASSIVA						
Directe investeringen	356	33	3	1	-14	379
Effectenverkeer	773	128	12	72	9	994
Aandelen	276	68	4	67	4	420
Schuld papier	498	60	8	5	4	575
Financiële derivaten	72	-125	-7	136	-3	74
Overig financieel verkeer	550	26	26	0	3	606
Totaal passiva	1.752	62	35	209	-6	2.053
Statistische verschillen		34				